Ч. 225. Субота 6 (19) жовтня 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цїлий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с

Вісти полїтичні.

(З ради державної. — Положенє в полудневій Африцї.)

Ґр. Феттер отвираючи засїданє палати згадав о заручинах архикняжної Єлисавети Мариї дочки бл. п. архикнязя Рудольфа, і просив о дозвіл, аби міг іменем палати зложити Монархови желаня, що палата одноголосно ухвалила. Відтак присьвятив президент горячий спомин посмертний помершим послам др. Вайґлеви і др. Кайцлеви. Дальше повідомив президент Феттер, що I. віцепрезидент Праде зложив то достоїньство і що вибір на его місце поставить на дневнім порядку одного з найблизших засїдань. Відтак складали посольске приреченє нововибрані посли, між ними др. Петеленц з Кракова і Флондор з Буковини. З черги відчитано внесеня і інтерпеляциї, а між тими наглячє внесенє пос. Кафтана і тов. о приспішенє інвестицийних робіт для несеня помочи промислови, наглячє внесенє Форшта в справі митово торговельних договорів з Німеччиною, дальше наглячє внесенє Кафтана про удержавненє північно-західної зелїзниці, кілька наглячих внесень о знесеню мит на дорогах, о уділенє запомог в наглих случаях і т. ин. Взагалї інтерпеляций і внесень незвичайно богато, а звертає увагу, що найбільше з них походить від Молодочехів. Крім Молодочехів внесли також і социялісти богато наглячих внесень, дотикаючих головно публичних робіт, робіт інвестицийних, заведеня загального забезпеченя на старість, на случай неспосібности до працї, вкінци прасової реформи. Натомісць нїмецкі клюби не предложили нїяких наглячих внесень. В справі посольскої ненарушимости надійшли від ріжних судів письма. І так: надійшло письмо від перемиского суду о виданє посла Вілька, від живецкого суду о виданє послів Кубика і Фіяка і від суду львівского о виданє посла Брайтера.

По відчитаню внесень і інтерпеляций забрав голос п. міністер скарбу др. Бем-Баверк до виголошеня фінансового ексnозе і предложив буджет на рік 1902. Предложений буджет на рік 1902 виказує загальне запотребованє в квотї 1.685,117.000 Корон, супротив запотребованя в сім роцї в квотї 1.641,163.000К. отже більше о 43,954.000 К. як в біжучім роцї. Загальний дохід преліміновано на суму корон 1.685,966.000, супротив 1.641,997.000 в року 1901, отже більше о 43,968.000 К. Буджет на 1902 р. виказує надвижку в доходах в квотї 848.000 К.

По міністрі Бем-Баверку забрав голос презес кабінету др. Кербер. Єго бесїда рішуча, а навіть декуди різка, викликала в цїлій палатї велике враженє.

По внесенях і інтерпеляциях замкнено засїданє а слїдуюче назначено на нинї. Першою точкою дневного порядку нинїшного засїданя буде вибір першого віцепрезидента палати.

Як ми вже доносили, намірено було первістно відбути лиш нинї засїданє, слїдуюче назначити на второк, однако з огляду на надмірне число інтерпеляций і наглячих внесень ухвалено, аби засїданя палати відбували ся що день, доки не будуть передискутовані наглячі внесеня, так щоби палата могла як найскорше приступити до парад над біжучими справами.

В наслїдок звістної проклямациї Кіченера приминено в полудневій Африцї дуже острі средства, змагаючі до радикального подавленя повстаня Бурів і закінченя війни. Кари смерти, кари тїлесні а вкінци депортациї, виконувані на підставі воєнного закона, уведеного в цїлій полудневій Африцї уважає анґлїйска урядова праса цїлком оправданими, хоть лїберальна обурює ся на те все. — Daily News виказує, що навіть Американцї розумнїйше і більше людяно поступали, бо в послїдній домашній війнї анї одного официра конфедерованої армії не розстріляно на підставі воєнного закона. Наша цивілїзаторска хрестоносна виправа — пише названий дневник — звела ся нінащо. Ми, що виправляли ся до бою, щоби там чорну расу учити добра і приміру, показуємо тепер їй, як то пере ся нагаями білу. Уведенє стану облоги в анґлїйских кольонїях противить ся всїм основам права і конституциї. Анґлїйске законодавство не знає стану облоги, а воєнні суди приміняє тілько що-до вояків. Коли-ж конечно було в капляндскій кольонїї знести права, запоручені кождому анґлїйскому горожанинови через Habeas corpus, значить: знести цїлу конституцию, то переступлено компетенцию, бо се не повинно було стати ся без осібної ухвали парляменту.

---

16)

СІЛЬСКІ ПАВУКИ.

(З польского — Клим. Юноши.)

(Дальше.)

— Ви не гадайте богато, Михайле, — сказав, — бо таке гаданє то не господарский інтерес. Ви пильнуйте своєї роботи, а як захоче ся вам міркувати, то положіть ся трохи спати. То найлїпший лїк. Я вам так по доброму раджу.

— В борбі то й заснути тяжко.

— Ой, ой! Випити добру чарку горівки, то зараз буде знамените спанє. І ви уснете і ваше міркованє усне, а як виспите ся, то будете мати лїпшу силу до кождої роботи. Я вам ще на той раз виroджу, але памятайте, що недовго вже буду міг робити вам такі вигоди.

— Чому?

— Ви менї вже дуже богато винні, ви може самі не знаєте кілько. Треба раз зробити порядок.

— То ніби.... як порядок?

— Ну, обрахувати, що належить ся, і заплатити.

— Звідкиж я вам заплачу, коли не маю.

— Ой, маєте, маєте, Михайле.

— Що?

— А ґрунт? Не рахуєте ґрунту. Таке порядне господарство, з добрими будинками. Дуже красний маєток.

— То ніби що?

— Як, що?

— Ну, що мій ґрунт має до вашого довгу?

— Ви питаєте? Продайте ґрунт, а менї заплатіть довг.

— А я де подію ся, а дїтям що лишу?

— То малий клопіт. Такий чоловік, як ви, Михайле, то всюди подїє ся. Вас на кождий фільварок дуже радо возьмуть, бо ви добрий робітник. Ви тілько варті, що два наймити, або два паробки, що три паробки! Ви можете мати красну пенсию, ординарию, порядну хату, можете собі жити як пан. А дїти? Чи конче дїтям лишити ґрунт? Цїлком не конче, я моїм дїтям нїякого ґрунту не лишу.

— Бо Хасклеві дїти жидівскі, а мої господарскі.

— То що? Господарскі також можуть бути без ґрунту. Не маєте о що турбувати ся. На сьвітї людий богато, але таких, що мають ґрунт, небогато. Я вам можу дати доброго купця.

— А як я не схочу продати?

Хаскєль здвигнув плечима.

— Не продасте добровільно, то я подам до суду, і суд продасть ваш ґрунт на лїцитациї.

— Так?

— Таке право. Тимчасом ви собі до голови нічого не беріть, Михайле; ви можете ґрунту не продавати і менї довг віддати.

— Звідки?

— Або я знаю? Можете виорати горнець золота гроший, найти на дорозї, позичити від кого. Чи то чоловік може знати, звідки до него щастє прийде? Я нинї з вами не буду довго говорити, бо не маю часу, зараз мушу їхати в дорогу. Прийдїть позавтра, я вам ще раз вигоджу. Дістанете на податок і на зелїзо, а соли возьміть собі зараз, кілько вам треба. А що-до довгу, раджу вам заплатити лїпше добровільно, — менї тепер дуже гроший треба, хочу собі купити дім в Чорнім болотї.

Рокита взяв сіль, і зі спущеною головою поволік ся до дому.

Тяжкі гадки снували ся по его мозку, загадки нерозвязні, попутані. Взяв его жаль і розпука. Здавалось єму, що єсть хробаком, котрого кождої хвилї хтось ногою розтопче.

Ішов поволи, не дивлячись на людий, на повитаня не відповідав, а так заглубив ся в гадках, що минув свою хату, і замість зайти до себе, пішов дальше, аж на конець села.

Доперва завзяте гавканє пса прибудило его з задуми. Оглянув ся і побачив, що єсть на самім кінци села, перед домом Валентия Васонжка.

Шляхтич відпочивав по цїлоденнім трудї. Капоту з себе скинув, і так лиш в сорочцї і в камізольцї сидів і курив люльку. Рокитї прийшла гадка. Відогнав пса і пішов просто перед ґанок.

— Слава Ісусу! — сказав. — Добрий вечер пану Валентому.

— Слава на віки! — відповів шляхтич. — Як ся маєш, Михайле. Щож тебе сюди привело на моє подвірє?

— Біда, пане Валентий.

Новинки.

Львів дня 18 го жовтня 1901.

— **П. Маршалкови краєвому** гр. Андр. Потоцкому представила ся нинї львівска греко-кат. капітула під проводом Вир. о митрата Туркевича.

— **Др. Зиновій Левицкий** іменований директором загального шпиталю в Коломиї. Др. Левицкий має славу знаменитого лїкаря і зручного та щасливого оператора.

— **Іспити з лїсництва.** В днях 30. вересня до 30. жовтня відбували ся у Львові перед комісиєю при Намістництві технїчно-лїсові іспити на самостійних лїсничих. Комісия складала ся: з радника лїсництва А. Ґуральчика, яко предсїдателя; радн. лїсн. Кирила Кохановского, комісаря інспекциї лїсової Германа Шепрінґа і професора школи лїсової, яко еґзамінаторів. Практичні іспити відбували ся в міских лїсах в Бруховичах. До іспиту припущено 13 кандидатів. З тих здали іспит з дуже добрим успіхом: Еміль Ґотвальд з Тернополя, Ґустав Ріґер з Моравскої Остравы на Мораві, з добрим успіхом: Адольф Байлїх з Кіз (повіта бяльского), Маврикій Найман з Бохнї, Роман Заґурский із Завадки, Володислав Зджарский із Сольови; з достаточним успіхом: Андрій Нїзьол з Ряшева, Адольф Рієлер з Вербівця в Росиї, Станїслав Терлецкий і Адам Желязовский з Білгорода в Росиї. Трох репробовано. Тепер відбувають ся іспити низші для служби помічничо-технїчної.

— **З львівскої аепархії.** Канонїчну інституцию одержали оо.: Ів. Рудницкий на Протеси, Ал. Мійский на Клещівну, Ав. Бобикевич на Конюхів і Ал. Любінецкий на Новошини, а президия Намістництва згодилась на канонїчну інституцию о. Мих. Гаврилюка на Стілько, і консистория візвала его до тої інституциї. — О. Ігн. Глїбовицкий, завідатель Ілова, одержав презенту на тую парохію. — Завідательства одержали оо.: Теод. Кордуба з Солукова в Лукавици нижній, Едв. Косановский з Пролес в Стрілкові, Теодор Ґураль з Клещівної в Стриганцих і Юліян Барановский з Линиці горішної в Жукові. — Сотрудництва одержали оо.: Ник. Здерковский з Конюхова в Семигинові і новопоставлені пресвитери: Волод Мармаш в Лозині, Григ. Сапрука в Линици горішній і Ник. Матковский (друге сотрудництво) в Стрию.

— **Приготовляючу клясу до руских паралельок ґімназияльних в Чернівцях** призволило мінїстерство просьвіти отворити від слїдуючого року шкільного. До сеї приготовляючої кляси будуть приймати учеників, що скінчили третий рік шкільний, аби їх приготовити до І-ої кляси ґімназияльної. В приготовляючій клясї буде учити осібний учитель в ранзї учителя школи вправ всего того, що при вступнім іспитї з рускої і нїмецкої мови, з рахунків і релїґії вимагають. Ученики, що з кінцем року будуть мати добре сьвідоцтво, переходять до ґімназиї без вступного іспиту. На місце учителя приготовляючої кляси буде розписаний конкурс в січни 1902 р.

— **Людовий унїверситет в Коломиї.** Програма популярно-наукових викладів в Коломиї на місяць жовтень така: дня 13-го жовтня відбув ся виклад проф. О. Макарушки: „Про Тараса Шевченка“; — в недїлю дня 20-го с. м. виклад Льва Посацкого: „Про великого київского князя Ярослава Мудрого“; в недїлю дня 27-го с. м. виклад проф. Волод. Масляка: „Про давних Греків і Римлян“. Вступ на всї виклади безплатний. Початок о 5 год. пополудни.

— **Нові уряди почтові** увійдуть в житє з днем 1-го падолиста в Калинові, самбірского повіта, в Конюшках сїмянївских, рудецкого повіта і в Ставчанах, городецкого повіта. Округи доручень тих урядів будуть творити: для Калинова громада Калинів, для Конюшок сїмянївских громада і обшар двірский Конюшки з фільварком Змислів і Зузанївка, а для Ставчан громада і обшар двірский Ставчани з присїлками Дубрівка, Фердинандівка і Янкова.

— **Смерть батька і доньки в полуміни.** З Живця доносять: Дня 9-го с. м. около години 7-ої рано вибух з незнаної доси причини пожар в громадї Жабниця, в значно віддаленій від села загородї Майхра Мотики, і при сильнім вітрі обгорнув від разу всї будинки. Мотика хотячи уратувати худобу, вбіг разом з 16-лїтною донькою Анною до стайнї. Ледви однак війшли до середини, звалив ся на них горіючий дах, внаслїдок чого нещасливі згоріли в полуміни. Огонь знищив до тла хату, стайню, всї припаси збіжа і 5 штук рогатої худоби вартости 1300 К. Спалені тїла батька і доньки похоронено на місцевім кладовищи.

— **Втеча тигра.** З Будапешту доносять: В охрестности Грану втїк з менажериї тигр і впав в череду овець, з котрих 30 стало его жертвою.

— **Движима азбука,** — або прилад до образового представленя початкової науки читаня і писаня. Видав п. Григорий Блїй, емеритований управитель 6-кл. народ. школи у Львові. Комплет обнимає 76 букв, писаних на картонї, враз із пуделком до переховання і відповідною інструкциєю та з приладом до уставленя букв. Цїна знижена виносить 8 корон; для книгарень 20% рабату. Замовляти можна в канцелярии Товариства „Просьвіта“ і в книгарни Ставропиґійской (улиця Руска, ч. 3) у Львові. „Движима азбука“ повинна находитись безусловно в кождій народній школї.

— **В керници,** в селї Фридриховицях, повіта вадовицкого, утонула 2-лїтна дочка тамошного селянина, Тереса Ковальска. Причиною нещасного випадку був недогляд родичів.

— **Самоубийство селянина.** В Єгасівцї, повіта ропчицкого, повісив ся онгди тамошний селянин Іван Лїґенза. Причиною самоубийства були домові колотнечі.

— **Смертельний случай.** Селянин Іван Бохонок з'їзджаючи дня 5-го с. м. в Загожицях, повіта ропчицького, возом наладованим бараболями зі спадистої гори, ішов побіч него. Нараз урвав ся гамулець, а Бохонок дістawши ся під колеса воза, погиб на місци.

— **З ґімнаст. товариства „Сокіл“ у Львові** пишуть нам: Ферії в „Соколї“ скінчили ся. Вправи членів розпочинають ся дня 1-го жовтня в днях як давнїйше, т. є.ві вторник, четвер і суботу від 7—8 год. вечером. Наука боробництва відбуває ся в тих самих днях, що вправи, від год. $^{1}/_{2}$7—7. О год. 8-ій відбувають ся вправи довільні. Вправи учеників розпочали ся вже дня 15-го вересня, записувати ся ще можна до дня 15-го жовтня. Вписи так членів як і учеників відбувають ся щоденно від години 7—8 вечером в „Соколї“ ул. Підвальє ч. 7.

— **Михайло Балуцкий,** звістний польский писатель комедий і повістий застрілив ся нинї рано в Кракові. Причина самоубийства поки що незвістна. Сценїчні твори сего писателя звістні і у нас, іменно була виставлена на нашій сценї его комедия „Грубі риби“.

— **Нова греко-кат. церков** будує ся в Букарештї, столици Румунії, куди як звістно виходить щорічно богато руских селян, головно з повітів коломийского і станиславівского, і бідують там без церкви і сьвященика. Перемиска епископска консистория взиває по раз другий духовеньство перемиской епархії до збираня складок на церков в Букарештї.

— Мій брате, нездалий я доктор на біду, але все таки скажи.

— На мою біду пан Валентий буде лїпший доктор, як хто инший.

— Ну, ну?

— Знаєте, пане Валентий, право?

— Брате, ти в своїм житю тілько загонів не виорав, тілько кіп збіжа не змолотив, тілько штук худоби не пас, кілько я артикулів і параґрафів маю, ось тут, в моїй власній голові.

Сказавши то, ударив себе пальцем в чоло.

— Говори лиш сьміло і щиро, як на сповіди перед сьвящеником. Маєш справу, що?

Душа процесовича стрепенула ся у Васонжку, его очи утомлені і немов заспані, нагле оживили ся, на лици появила ся цікавість, виймив люльку з уст і готов був слухати хоч би до півночи.

— Справи ще не маю — сказав поволи Рокита — але я учув нинї щось такого, що аж менї в голові затріщало, як би мене хто довбнею по шапцї ударив.

— Щож ви такого учули?

— Пане Валентий — сказав хлоп — чи то правда, що жид може мій ґрунт продати?

— Твій ґрунт, хлопский, рідний, по вітци?

— А вжеж иншого не маю лише по вітци.

— Не може.

— Нехай же вам Господь дасть здоровлє, пане Валентий! Великий тягар здоймили ви з мене.

— Зараз, зараз, брате, поволи, говори-но від початку, звідки то вийшло?

— А то, знаєте, пане Валентий, так. Як тут до нас Хаскель прийшов, буде тому десять лїт...

— Памятаю, памятаю...

— Тодї сад арендував. Я, будучи в потребі, позичив від него три рублї, віддав і знов в потребі позичив пятнайцять і велїв менї підписати квіток — я підписав, а за процент як і так, бараболями, збіжем, фірманками, а лучило ся то й грішми, чим міг і як міг, давав і віддавав — і пізнїйше ще добирав три рази по пятнайцять рублїв і раз цїлї трийцять і знов двайцять, а як не було звідки на час віддати, то Хаскель забирав всячину і писав, дочислював, а менї лиш велїв підписувати, що — мовляв — між нами рахунок стоїть.

— І ти очевидно підписував? — спитав Васонжек.

— А вжеж що підписував, а він менї тепер, погана віра, заповідає, аби я єму всьо віддав і рахує, що я єму винен або пятьсот, або чотириста рублїв. Я кажу, що не маю, а він менї, аби я ґрунт продав. А як я можу ґрунт продати, коли я его дістав по вітци і повинен своїм дїтям віддати? І де я дїну ся, як ґрунт продам? З господаря зійду на наймита, маю іти на службу? Кажу єму, що ґрунту не продам, а він сьміє ся, повідає, що як я не схочу, то суд продасть мій ґрунт, що буде лїцитация. Але коли ви кажете, що господарского ґрунту не вільно продати, то хиба і суд не продасть?

Васонжек зморщив чоло, насторошив вуси і сказав:

— Ой Михайле, влїз ти небоже в недобре місце. На призвище тобі Рокита, але хоч би ти був і сам Борута, то з того, небоже, не видобудеш ся.

— Пане Валентий! Радьте, ратуйте! Пане Валентий.

— Бог сьвідок, що хочу, але в тій річи трудна рада. Підписав ти брате, дав чортови на свою душу запис, тепер мусиш терпіти, бідолахо і хоч би не знаю як крутити, нїчого не поможе. Жид продасть тебе, як схоче.

— Атже ви лише що говорили, що хлопского ґрунту не вільно жидам купувати.

— Ей, Михайле, таж я не кажу, що Хаскель купить твій ґрунт, лише кажу, що продасть его, а до купна прийдуть не жиди, лише хлопи, такі, котрим вільно хлопскі ґрунти купувати.

— Де там хлопи! В нашім селї богачів нема, ба й з инших не знаю, чи лакомились би. Инший може би соромив ся лазити по лїцитациях і на мою кривду купувати.

— За гроші, Михайле, всього дістане. Хоч би й правдивих купців не було, то Хаскель підставить такого, що має право купити, а підставлений купить за Хасклеві гроші. Єго Хаскель опише як вола у нотарів і нїби той підставлений влїзе у ваше господарство, буде сидїти у вашій хатї, як властитель, але по правдї властителем буде Хаскель, а він лиш Хасклевим паробком.

Рокита вхопив ся своїми грубими, заробленими пальцями за волосє і глядїв на Васонжка з розпукою.

— Валентий, пане Валентий! — говорив з сльозами — алеж то кривда. Чи нема на то способу? Знаєте всьо право, правуєте ся завдно, лазите по судах як по своїм поли... ратуйте мене темного.

Крикнув голосно і кинув ся до колїн Васонжка.

— Не дайте мене погубити. Ратуйте!

Валентий був тронутий.

— Зле, зле, всьо зле, нема ради. Процесувати ся з ним не варта, нїчого не зискаєш. На папері стоїть чорно на білім, ти підписав

— **Чия власність?** Львівска поліция арештувала вчера на головнім двірци в почекальни III-ої кляси 18-літного хлопця Володислава Тарновского, помічника мелницкого з Судової Вишні, котрий хотів продати золотий дамский годинник з ланцушком і причіпкою в виді серця. Тарнавский хотів продати той годинник за 20 К. Поліция відобрала єму чужу власність, а єго самого всадила до арешту.

— **Огонь в ваґоні.** Минувшого понеділка саме перед хвилею коли з Бродів мав виходити особовий поїзд до Львова — около 2 годинн по полудни, якийсь пасажир, що сидів сам один в цілім ваґоні, кинув запалений сірничок на рогужку, розстелену на помості ваґона, від чого в одній хвили займила ся рогужка, а від неї і занавіса коло вікна. Поломінь була так велика що аж скло у вікні від неї попукало. На щастє добачив то ще в пору урядник руху на двірци, скочив до ваґона, викинув звідтам горіючу рогужку і пригасив огонь.

Телеґрами.

Прага 18 жовтня. Всі вибори до ческого сойму вже переведені. Сойм складає ся з 68 Молодочехів, 28 німецких поступовців, 24 Шенерериянців, 21 ческих аґрарців, 12 членів німецкого сторонництва народного, 6 Старочехів, 3 німецких аґрарців, 2 ческих радикалів, 1 антисеміта, 1 ческого поступовця, 49 консервативних, 21 вірноконституцийних великих властителів і 6 вірилістів. Взагалі без вірилістів буде в ческім соймі 147 Чехів і 79 Німців.

Брукселя 18 жовтня. Пізним вечером надійшла сюди вчера коротка вість о великій побіді Бурів на границп Наталю. Подробиць досп нема. Певне лиш то, що Боті удало ся вповободитись в анґлійской облоги.

Крадок 18 жовтня. Поручника Бріду засуджено на смерть на шибеници, за знищенє зелізничого поїзду. Кіченер засуд затвердив.

Севілля 18 жовтня. Богато робітничих льокалів позамикано. Власти слідять енерґічно за анархістами і вже увязнили головних аґітаторів. Переважна часть робітників вернула до праці.

Гельсінґфорс 18 жовтня. Сенат ухвалив предложити цареви адресу горожан в справі нового закона войскового.

Париж 18 жовтня. Грецкий король відвідав вчера президента Любета, котрий відтак зложив візиту королеви грецкому.

на свою згубу... Одно лиш ще остало: треба з ним по доброму пробовати, може добровільно згодить ся, може що опустить, може розложить на части... може...

— Я зараз піду до него.

— Нехайже тебе Бог боронить, не іди тепер, навіть не важ ся!

— Чому?

— Маєш тепер жаль. Я виджу, що в тобі діє ся. В голові огонь, в серци жар, а кулак свербить, правда?

— Ви якби у мні сиділи, пане Валентий.

— Видиш, він би тобі що сказав, а ти з жалю міг би єго ударити кулаком і по згоді, по всім. Нині жиди завзяті, а той Хаскель ще добрий. Іди ти ще трохи в поле, Михайле.

— Таж то ніч.

— Ще ліпше, не уважай, іди! Дійди до ліса, відтак вертай просто до дому і клади ся спати. Нехай той огонь трохи випалить ся в твоїй голові. Іди і не вертай скорше, аж той огонь цілком випалить ся, спопелїє і згасне. Іди, брате. Не продасть тебе Хаскель нині, ні за місяць, ні за три, бо така річ потребує свого часу. Іди, я буду міркувати, може що вигадаю, лише слухай мене, Михайле, бо пропадеш як руда миш.

— Спасибіг вам, пане Валентий, іду!

— Іди з Богом.

Васонжек лишив ся на ґанку задуманий, а Рокита пішов, звернув з дороги і поволік ся межами на свої горбаті загони. Там сів на великім камени при рові і підпер голову руками.

І пригадалась єму ціла єго доля майже від колиски. Він тут, на тім поли, пас гуси, ходив за худобою: тут бігав за бороною, ходив за плугом; тут жав, косив, громадив; неодна капля єго поту всякла в ті загони.

В тім сільци уродив ся, оженив ся, дітий діждав ся. Був певний, що замкне тут очи і що єго на кладовищи в Зимній Воли уложать до вічного спочинку, а тепер мають єго викинути з хати, з господарства! За що? Длячого? Атже Хасклеви тілько не належить ся, єму вже навіть нічого не належить ся, бо має всьо три рази віддане, віделужене, а однако може єму цілий маєток забрати.

— Чи може?

А вжеж що може, коли так Васонжек каже. Він же знаток, з'їв зуби на процесах. Васонжек сказав: На що підписував? Тепер терпи, коли був дурний!

За кождий гріх є кара; але за той хиба за тяжка і за велика... Гине чоловік, як муха, а ратунку ві звідки... ні звідки...

Які дві годипи сидів Рокита на камени, відтак встав і поволік ся непевним ходом до дому.

Дивна річ, як єго нинішний день утомив. Не робив більше як звичайно, а зазнає такого болю, немов би єго хто по хребті ціпом вимолотив. Ноги тремтять під ним, а голова тяжка, здаєть ся, що єї великий камінь придавив.

Коли Рокита вернув до дому, була вже майже північ. Не входив до хати, лише просто пішов до стодоли, кинув ся на солому і пробовав заспути.

Однако сон не приходив; аж над самим раном завитав до него бажаний спочинок.

(Дальше буде).

Північна сторона звіздистого неба в падолисті.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

І Н С Е Р А Т И.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).